

LUBLANSKE
NOVIZE
JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 16. d.

Sufhza 1799.

Nro. II.

Lublana

Sređo pretezheniga tēdna oppoldne so se v' Lublano perpelali njih excellenz graf Franz Josef Wurmbrand sedajni poglavar krajske deshele, inu so vishanje tiga vajvodstva sazheļi, katero njim je od njih zesarfke Svitlosti narozheno. Oni so sraven tudi poglavar zēliga Koratāna, inu bodo en zhaf tukaj en zhaf v' Zelovzi prebivali.

Nēmfske novize is Augsburg inu Salzburg nam pernesejo te nasnanja: franzosi so jēli prvi dan Sufhza zhes Rajno na ta kraj iti v' Mannheim, inu v' Breisgau; pravio inu ozhitajo: Zesar

far soper dano besędo naprej stopa s' vojsko zhes potok Inn; on nezhe dati odgovora, kar Rufe sadęne, tedaj se ozhemo braniti, inu naprej; stopiti, de bomo permorali, kar se nam nedovoli. Zesarske sholnerfhine pa so jęle she lę zheterti dan zhes vodo Lech na Parfkim naprej stopati; inu se braniti, ako bi franzos kaj hujshiga mislil, al tudi saręf pozhęl.

Ena bolsfi noviza pride is Tersta; en nalash tekars je perhitel v' srędo od tam, kir nese na Dunej rusfkimu poslaniku vędit, de pęti dan Sufhza ali sdaj tekozhiga męsza se popręd benędfki sdaj franzoski osrędek ali otok Corfu na glihanje podal Rusam inu Turkam. Nategama je pertekla ena nalash poslana barka v' Terst, s' to novizo inu s' pisnami na Dunej, inu od tam nadalaj.

Tista shena, od katire sim sadnihz govoril, de je 111. lę stara, je pisala is Strasburga v' Vesel: lubi moj sin! nemorem vmręti, pręden tebe she enkrat vidim; pisfi tedaj, al ozhesfi ti k' meni pridti, al jef grędem tebe obiskat? To pisno sim she bres naozhnih ględalov pisala, tudi she bres ględala shivam, inu saplate poshivujem. — Take starosti inu sręzhne sdravja so postale redke v' nashih zhafih, v' katirih je oshiviliva, mozh nashih telęf oslabena skusi tabak, thee, kafę, shgane vina, obzhutlivoft, rasujsdanoft, inu druge strupove, katire savolo flasti radi imamo.

Dunej

Dunej 2. inu 6. Sushza,

Rudarji slateh jam v' Nagyak v' Siebenbirg-
ni so vojskno posodilo sa dar dali inu sa dobro-
volno vojskno perklado.

Podloshni gosposke Velika v' Slavonii so so
mernikov ovsa, inu rog. goldinarjov tudi sa voj-
fko is dobriga ferza sioshili.

Zel pretezheni męsez je Donava inu led de-
lal velike shkode na Duneji, inu po Esterajhi.
Svitli Zesar inu drugi dobrotniki so dostiro po-
mozh vdělili poshkodvanim.

En uzheni mosh na Duneji pravi, de po
nasheh deshelah se sna zucker dęlati inu kuhati
is flame od korúse ali túrshize. Ona je slasti
na Ogerfskim obilna, ima v' sebi dosti zukrepe
slasti; is 7. liber flame pride 11. lot sirupa. Ta
režh je bila she vezhkrat skufhena; de pani na-
prej shla, je tiga morebit krivo pomankanje na
denarjih per takih, katiri bi se tiga dęla lotili,
al pa, ker je zucker predober kup bil. Al sdaj
je drag, inu dęlo bi se plazhalo, ako bi ena mo-
gozhna tovarshia kaj takiga pozhęla dęlati.

Shkof męsta Brün na Marfskim je 22. Svi-
zhana vmerel, 58. let star, s' imęnam Joannes
Lachenbauer.

Lashko.

Proti sonzhnimu sahodu od naf uni kraj For-
lanie, benęfskiga inu Majlanda leshi med Fran-
zio,

zio, Shvajzam inu sřednim morjam deshela Piemont; ta je nehvaleshna nepokorna svojmu brumnimu Kralu na permoranje franzoskih oblastnikov slovo dala, tukaj je bil vajvod Piemonta, v' otoki Sardinia pa Kral, satorej sardinjski Kral imenuan, sedalshe v' Turini poglavnim mestu Piemonta imel. Sedaj on gre v' Sardinio otok, kjer lesht v' sřednim morji med Lashkim, Spanio, Afriko inu Franzio. 11. dan Svizhana je shel is Florenz v' brod Livorno, tam zhaka na dober veter. Po Piemonti vse predeluejo tisti, katiriso si oblast dobili; al Piemontejzam nezhejo te rezhi dopasti, skrivshi napravljajo oroshje, inu dovękaj bi se sgodilo, ako bi franzosi vtegnili popadeni biti od kakiga hujshiga slęga. Eni med Piemontejzmi pa shele s' Franzio se s' ediniti, vidiozh, kaj more Majland, Shvajz, Rim, Batavia terpeti inu franzosam skladatai, sato, ker so samevojne republike. Kupzi po Turini shele rajshi pod franzio biti, inu meshtarji so shęshli ludi po desheli na to naklanat, inu prego-varjat. Tako se bolnik na posteli preklada, nekjer mu ni prav, poprejshtno sdravje pa je spravil!

Pomaknimo se is Piemonta nasaj prezej v' Majland. Tukaj se franzoski soldatje smiraj premikajo, oblastniki pa morejo skerbeti, kje bi eno novo vojskno naklado 5. millionov liber iskopali. Okrog Mantove gre vse v' kolovar savolo lovitve v' shold, Mantovzi nezhejo flushiti v' franzoski shteri, franzosi so mogli soldate,

shtu *

štuke inu komisarje lešem pošlali, de bi staro lubesen proti Esterajhu ljudem is glave isbiali.

Is Rima se své 4. Svizhana de brod inu mešta Cività vecchia se le vpëra franzosam inu Rimzam; sdaj štuke vosio, de bi to mešto vkrotili. Tudi mešta Afkoli, Fermo inu drugi okolni kraji so nevolni nad novínami. Rim sdihuje savolo pomankanja shivesha, inu gotoviga denarja. Od ene strane, od sonzhniga ishoda sapërajo Turške inu Rusiske barke; od druge Anglejzi inu Neapolske kralëve.

Is Neapel fo písma 27. Profenza: en del Lazzaronov, inu drugih nad franzosmi nevolnih fo se potegnili proti mešti Salerno, franzos je svojih soldatov eno trumo sa njimi pošlal. Po Neapli je bil pokoj od 23. dne notri do 27. Timzhasi je Championet franzoski general postavil 21. mosh, katirim je oblast zhes Neapel v'roke dal.

Špania.

Písma is Madrit 7. dan Svizhana. Kral je všim deshelnim soldáshinam povele pošlal, se na maršh perpraviti. Po franzoskeh novízah se bodo španzi s' franzosmi sklenili, pomladi zhes Portogal mahnili; španfski Kral je sklenil s' franzosam zhes to kralëstvo potegniti.

Španfske barke si neupajo na morje iti, od takrat, kar fo Anglejzi otok Minorka v' svojo oblast

oblast vseli. Anglejzi gledajo Minorko dobro sagraditi, s' foldatmi preskerbeti; sraven pa so nekaj foldatov v' Palermo mesto Sizilie poslali na pomozh Neapolskimu Kralu, kir je sedaj v' Palermo.

Polnozhna Amerika.

Polnozhna Amerika je selishe anglejskih ljudi, katiri so se kjekaj is Anglie pozhasi naselili, mesta sidali, tako, de sdaj veliko mozh inu kupzhio imajo. Oni imajo nekaj krisham s' franzosmi, so glihavze v' Paris poslali, de bi se' te stvari; sraven pa se perpravljajo franzosam sobe pokazati, zhe nebodo odjenali.

Turzhia.

10. Svizhana je Knesh v' Volahii osnanil ludem svoje kneshie de Pascha Oglu je odjenal od puntanja zhes Turfskiga Zara. Zar mu je sploh odpuhanje oblubil, zhe se spametje; Oglu se je podal, pomislil svojo flepoto, inu pokoren postal. Satorej je tudi Zar nekaj sa pokero nalosheniga plazhovanja ludem po Volahii odpustil, katiri so tiga veseli, inu kashe, de nadalaj nebodemo vezh kaj od Pascha Oglu slifhali.

Nemsko.

Prajsovi Kral je osnanil: od perviga Roshnizveta sanaprej bodo vsi foldatje inu offizirji v' flushbi povezhanje svoje plazhve dobili; de se pa denarji sa povishano plazhvo dobojo, bodo
sizer

fizer navadni davki pomozh dajali, vender pa tudi premošnišhi inu bogatišhi ljudje s' eno rezhjo vezh oblosheni.

Danemark.

Danfki Kral je pošial barke na morje, de bodo varvale kupzhifke barke, katire imajo is Indie pridti.

Mras je tudi per naf velik bil, inu dosti snęga smo imęli; al vender mras ni taku hud bil, kakor na nemšhkim inu bliso per lašhki desheli.

Sa vboge sta Kral, inu kralęvi sin dosti drv rasdęlila, tudi denarje darovala.

Shvajz.

Mir inu pokoj s'he sdaj delezh prozh okoli shvajza hodita. Oblastniki so ludęm osnanili inu jih oppominali rekozh: Shvajzarji nikar se nemotite, varvajte, de ogin nevstane, pervo iskro sadušhte, sledna sna en velik ogin perzhęti. Al s' nami potegnite, al pa vse pojde po bręgi v' kolobar.

Batavia.

Ves Holland je v' narvęzhi nevarnosti, potopen biti. Deshela leshi nifka per morji, Rajna tamkaj v' morje tezhe, led inu snęg seboj vlezhe; jesovi so prenifki morje nasajdershati, kader ga vetrovi napnejo, inu vode perderejo,

Sem-

Semterkje so jesovi shę prederti, voda nastopa, zęle męsta inu vafi so do gerla vtosle, od tige zhasa, kar se je sazheł snęg tajati. Tavshenti dufh je shę potoplenh.

Franzia

Anglejski minister Smith je profil per Turfkim Zaru v' Constantinopli, de je spustil nekaj franzoskih jetnikov. Al dosti drugih franzosov she tizhi v' jezhi, Smith je oblubil tudi sa te profiti.

Shitna zęna v' Lublani na tergi

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pfheniza 1. mernik	1	49	1	40	1	37
Turfhiza - - -	1	37	—	—	—	—
Rosh - - - -	1	25	1	23	1	18
Jezhmen - - -	1	14	—	—	—	—
Profo - - - -	1	23	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	—	—	—	—
Ovef - - - -	1	11	—	—	—	—

Vendana od Lublanske męstne Gospofke
9. Sufhza 1799.